

Ein cyf/Our ref: DB-PO-0328-23

Delyth Jewell AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu a'r Gymraeg, Culture, Y Pwyllgor Chwaraeon a
Chysylltiadau Rhyngwladol
SeneddCulture@senedd.wales

5 Hydref 2023

Annwyl Delyth,

Bodolaeth Concrit Awyredig Awtoclafiedig Cyfnerth (RAAC)

Diolch am eich llythyr dyddiedig 18 Medi sy'n gofyn am eglurhad ynghylch, a goblygiadau, cadarnhad o fodolaeth RAAC mewn lleoliadau diwylliannol a chwaraeon ledled Cymru.

Fel y nodwyd gennych, mae Neuadd Dewi Sant ar gau ar hyn o bryd tra bod ymchwiliadau pellach yn cael eu cynnal. Rydym yn parhau i argymhell bod y canllawiau presennol gan Sefydliad y Peirianwyr Strwythurol yn cael eu defnyddio i ymchwilio ac asesu presenoldeb RAAC mewn adeiladau cyhoeddus. Mae y canllawiau atodol a gyhoeddwyd eleni yn cynnwys cyngor ar asesu risg, adfer a rheoli lle canfyddir bod RAAC yn bresennol.

O ran eich sylw ynglŷn ag Amgueddfa Cymru a Llyfrgell Genedlaethol Cymru, Cyrff Hyd Braich yw'r rhain, ac felly eu cyfrifoldeb hwy yw asesu bodolaeth RAAC yn eu hadeiladau ac unrhyw risgiau cysylltiedig. Nodaf y byddwch yn ysgrifennu atynt ar wahân, fodd bynnag, fis diwethaf, cadarnhaodd cydweithwyr yn Llyfrgell Genedlaethol Cymru fod arolwg safle llawn a thrylwyr wedi'i gynnal ac nad oes RAAC wedi'i osod yn adeiladau'r llyfrgell.

Cynhaliodd swyddogion Amgueddfa Cymru hefyd asesiad cychwynnol o'u safleoedd fis diwethaf. Maen nhw wedi rhoi gwybod i fy swyddogion na chafodd y rhan fwyaf o'u hadeiladau eu hadeiladu o fewn y cyfnod dan sylw. Ar hyn o bryd maent yn canolbwyntio ar yr ardaloedd y maent wedi'u nodi fel rhai sydd â risg fach ac maent yn cael eu hasesu fel blaenoriaeth. Bydd cydweithwyr yn yr Amgueddfa yn diweddar fy swyddogion ar ganlyniad yr ymchwiliadau pellach hyn. Byddwn yn disgwyl i unrhyw bryderon am risgiau i'r casgliadau cenedlaethol gael eu codi nawr.

Mae Cyngor Celfyddydau Cymru (CCC) wedi cadarnhau gyda Theatr Clwyd nad oes unrhyw broblemau mewn perthynas â RAAC yn yr adeilad. Dyma'r prosiect cyfalaf mwyaf y mae'n ei ariannu ar hyn o bryd. Mae CCC wedi paratoi arolwg un cwestiwn sy'n cael ei

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Vaughan.Gething@llyw.cymru
Correspondence.Vaughan.Gething@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

anfon at bob lleoliad celfyddydol gan ofyn iddynt gadarnhau eu statws mewn perthynas ag RAAC ac unrhyw gostau adfer canfyddedig. Mae disgwyl i hyn gael ei ddsbarthu ym mis Hydref a bydd CCC yn rhannu'r canlyniadau gyda Llywodraeth Cymru er mwyn darparu cyngor penodol. Mae'r Pennaeth Prosiectau Cyfalaf yn Adran Ddiwylliant LIC yn ymwybodol bod CCC yn casglu'r wybodaeth hon.

Mae Chwaraeon Cymru wedi cadarnhau nad yw RAAC yn bresennol yn ei Ganolfannau Cenedlaethol yng Ngerddi Sophia a Phlas Menai.

Ar draws fy mhorthffolio, mae swyddogion hefyd wedi cysylltu â phob amgueddfa leol sy'n cymryd rhan yn y cynllun Achredu Amgueddfeydd. Roedd y 24 ymateb a dderbyniwyd (pedwar gan amgueddfeydd sy'n cael eu rhedeg gan awdurdodau lleol, y gweddill gan amgueddfeydd annibynnol, catrodol a phrifysgolion) yn cynnwys tua 30 o safleoedd. Nid oedd yr un ohonynt yn adrodd am RAAC yn unrhyw un o'u hadeiladau.

Cynhaliwyd adolygiad desg o'r adeiladau a'r strwythurau ar safleoedd Cadw gan dîm cadwraeth mewnol Cadw, ddechrau mis Medi. Nododd yr adolygiad nifer fach o safleoedd ar gyfer ymchwilio pellach, mae'r ymchwiliad pellach hwn bellach wedi'i gwblhau i raddau helaeth. Mae gan Cadw un safle sy'n weddill lle mae manylion y gwaith adeiladu yn dal i'w penderfynu ond ystyrir bod y risg bod RAAC wedi ei ddefnyddio yn isel.

O ran eich cwestiwn ynglŷn ag adeiladau ehangach y sector cyhoeddus, mae Llywodraeth Cymru wedi sefydlu grŵp trawslywodraethol i oruchwylio ei hymateb i'r mater cymhleth hwn, gan effeithio ar adeiladau ar draws y sector cyhoeddus - gan gynnwys Canolfannau Hamdden. Mae Ystadau Cymru, sy'n annog rhagoriaeth yn rheolaeth ystad sector cyhoeddus Cymru drwy ganllawiau arfer da a chydweithredu strategol, wedi cyhoeddi arolwg newydd i ganfod RAAC mewn adeiladau cyhoeddus yn dilyn yr wybodaeth newydd am RAAC yn ystad ysgolion Lloegr. Mae'r arolwg hwn yn cynnwys adeiladau o fewn fy nghylch gorchwyl gweinidogol.

Proses ymgeisio dau gam yw hon.

- Yn gyntaf, casglu gwybodaeth gryno fel bod gennym ddarlun cliriach o ba waith sydd wedi'i wneud a'r hyn sydd angen ei wneud i sicrhau bod ein holl ystâd gyhoeddus yn parhau i fod yn ddiogel. Bydd yr wybodaeth hon yn cynnwys sefydlu pryd y cynhaliwyd arolygon neu arolygiadau RAAC ddiwethaf; canlyniadau'r arolygon a'r wybodaeth am hyd a lled a math yr eiddo lle gallai RAAC fod neu y canfuwyd ei fod yn bresennol. Gofynnwyd am yr wybodaeth hon erbyn 15 Medi, fel ein bod wedi cael asesiad lefel uchel cychwynnol o RAAC mewn adeiladau cyhoeddus yng Nghymru.
- Bydd yr ail gam ar ffurf cais am wybodaeth fanylach am bob eiddo lle mae RAAC wedi'i nodi neu yr amheuir ei fod yn bresennol, a fydd yn cynnwys defnydd yr eiddo er enghraifft swyddfeydd, theatrau, cyfleusterau hamdden. Bydd yr wybodaeth hon ar gael o fewn 28 niwrnod. Bydd wedyn yn cael ei ddadansoddi i benderfynu pa waith sydd angen ei wneud. Hyd yn hyn yn seiliedig ar y ffurflenni o ALI, nid yw swyddogion wedi cael cyngor penodol am RAAC mewn canolfannau hamdden.

Yn yr un modd â'r holl risgiau iechyd a diogelwch, mae'r cyfrifoldeb am unrhyw risgiau a chostau sy'n gysylltiedig â RAAC yn nwylo perchnogion yr adeilad a/neu berchnogion ystadau, landlordiaid a/neu'r rhai sy'n gyfrifol am reoli'r safle. Mae hyn yn cynnwys y costau sy'n gysylltiedig â dod o hyd i a rheoli RAAC yn eu hadeiladau, unrhyw arolygon a pheirianwyr strwythurol i ymchwilio i bresenoldeb a chyflwr RAAC. Er nad oes cynlluniau ar hyn o bryd ar gyfer cronfa gymorth, mae Llywodraeth Cymru yn darparu buddsoddiad parhaus yn yr ystâd gyhoeddus trwy raglenni cyfalaf strategol fel y Rhaglen Dysgu Cynaliadwy i Gymunedau a rhaglen Cyfalaf Cymru Gyfan GIG.

Rydym yn gobeithio y bydd yr wybodaeth hon o fudd i chi.

Yn gywir,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Dawn Bowden'. The signature is fluid and cursive, with the first name 'Dawn' and the last name 'Bowden' clearly distinguishable.

Dawn Bowden AS/MS

Dirprwy Weinidog y Celfyddydau, Chwaraeon a Thwristiaeth
Deputy Minister for Arts, Sport and Tourism